

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Discuitur quæstio, an dispensatio sine causa sit licita & valida. Inferioris, est illicita & incalida. Summi Pontificis, quidam licitam esse aiunt; alij autem illicitam, quia non est dominus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

scandali occasionem prebeant. Tria genera scandali.
De Petri reprehensione à Paulo propter scandalum.

VIII. Si scandalum oriatur, temperandum ab executione rescripti. Scandalum movetur, si recepta consuetudo infringatur. Etsi iusta precipiantur, super sedendum ab executione, ratione scandali; cuius non potest dari dispensatio. Index delegatus debet rescribere & supersedere.

IX. Regula petita è scandalo sufficit in foro. Quærun tamen Theologi & interpretes, an si rescriptis pessumdaretur disciplina ecclesiastica, iis parendum sit. Respondent ab iis exequendis abstinendum; & si necesse sit, subsidium Principum implorandum. Quod fit per modum defensionis, non autem jurisdictionis. Et in Summo Pontifice non censetur eo casu esse defensionis auctoritatis, sed defensus intentionis. Romana sedes urget executionem mandatorum qua salubria sunt, è Leone IV. & Gregorio VII.

X. Ad defensionem & ultionem veritatis habet primam & maximam potestatem. Contra veritatem nihil potest, è Faundo Hermianensi.

XI. Non potest concedi dispensatio juris divini, vel naturalis, sed tantum interpretatio.

I. **Q**UÆ superiorum seculorum ingenia exercuit, pertinacissimis contentionibus disceptata quæstio, an dispensatio sine iusta causa concessa, licita sit & valida, hodie etiam à Theologis & Iuris Canonici interpretibus cum aliquo opinionum dissidio, quamvis modestius, tractari solet. Sanè si ab inferiore concedatur sine causa, nec licitam nec validam esse apud omnes in confesso est. De supremo Pontifice controvertitur. Sed quæstio in duo capita dirimenda est. Vnum est, an sit licita: alterum, an sit valida, etsi fortasse fuerit illicita. Licitam esse dispensationem à supremis Principibus sine causa concessam asserunt Glossa, Bartolus, Innocentius IV. Panormitanus, Felinus, & alij quamplurimi; quia leges omnes ab eorum nutu pendunt. Plerisque verò Theologis & Iuris Canonici interpretibus placuit nec Summum Pontificem nec Reges ipsos licitè à legibus suis solvere posse subditos, sine iusta causa. Quod probant ex iis locis qui relati sunt à Gratiano, & ex Concilio Tridentino; quod vetuit ne dispensationes in contrahendis matrimoniis dentur sine iusta causa. Sed maximè sententiam suam ex jure naturali fulciunt; quod ita Principibus leges commisit, ut earum sint dispensatores, non domini. Quare si à iusta & provida administratione aberrant, quæ reipublicæ consulere debet, abutuntur concedita sibi potestate, dum inrer ejusdem universitatis membra inæqualitatem inducunt.

II. Sed in altero capite quæstionis iidem illi interpretes in varias opiniones scinduntur, cum quæritur, an dispensatio indulta sine iusta causa sit invalida, ut est illi-

cita. Si Parisienses sequamur & antiquos scriptores, dubium non est quin dispensatio injusta sit etiam invalida. Hanc sententiam amplexi sunt Bernardus, Goffridus Vindocinensis, Ioannes Sarisberienfis, Gerfonus, Major, Almainus, & ex Theologis recentioribus, Gabriel Vasques Hispanus, & plerique interpretum Iuris Civilis & Canonici. Quod probant comparatione ducta à lege: quæ si injusta sit, legis nomine non censetur, ac proinde nec dispensatio injusta locum dispensationis obtinebit; maximè cum potestas qua dispensans nititur, data sit ad ædificationem, non ad destructionem, ut loquitur Paulus, unde sequitur dispensationem quæ tendit ad dissipationem & destructionem, non proficisci à potestate quam Deus concessit, ac proinde esse nullam. Neque opponi potest huic sententiæ quod à contrariæ opinionis vindicibus, & præsertim à Suare, asseritur, scilicet legem pendere ex arbitrio ejus qui illam tulit, ideòque si Princeps quæmpiam ab ejus vinculo eximat, arbitrium Principis ratum fore. Hæc enim ratio, etsi alicujus momenti esse possit quoad leges seculares, attramen, quod ad ecclesiasticas attinet, vim nullam habere potest. Earum enim conditio hæc est, ut perpetuæ sint, quemadmodum pluribus docui superius. Quibus addendum est Leonis testimonium, qui canones nulla ratione convelli posse docet in epistola ad Rusticum Narbonensem, nisi ob necessitatem rerum, vel considerationem statum. Quæ ultima verba adolescentes respiciunt, quibus post gestam publicam penitentiam conjugem ducere contra regulas indulget cap. XIII. ejusdem epistolæ. Vnde Ioannes VIII. rescriptis Vicensi Episcopo, dementis esse Pontifici persuadere velle ut illud fieri concedat quod omnino canonice disciplinæ est contrarium. Et Chrysostomus relatus in Breviario Octavæ Synodi eleganter dixit, οὐ νομιμαίον, ἐν τῷ οὐ παρονομαίον, ibi esse dispensandum, ubi non sit prævaricandum.

III. Mihi verò hæc quæstio hoc pacto dirimenda videtur, ut in iis quæ singulos respiciunt, dispensationem à Pontifice etiam sine causa indultam valere dicamus, imò verò & absque crimine suscipi & concedi; in iis autem que vel jura tertij vel statum publicum lædunt, nec licitam esse nec validam. Ac primam quidem partem eorum auctorum testimonii confirmari posse non ambigendum est qui in supremo Principe causam ad dispensandum necessariam non esse generaliter & in universum asserunt, solamque liberalitatem Papæ sufficere pro causa dispensationis, ut placuit Antonio Butrio,

Glossa in l. relegati ff. de pen. & in l. Barr. & ceteri quos recenset Sanctia l. 9. de Matr. Disp. 18. §. 2.

Thomas 1. 2. q. 9. ar. 1.
Vide Suarez l. 4. de Legit. c. 18.
Conc. Trid. c. 1. sess. 14. de re-form.

Remond. l. 1. §. 1.
Coudan. 27. §. 1.
Adam. Meib. §. 1.
Dispens. de pen. c. 4. §. 7.
Goffrid. in las. supra l. 4. §. 1.
c. 1. §. 1. de pen. §. 1. de pen. §. 1.

1. Coe. 11.
Valignus. §. 1.
178. c. 4.

Vide Suarez l. 4. de leg. §. 11.

C. Marc. 68.